

K 35. výročí vzniku

Foto Jiří Šlapák

časopisu **Vojenská mysl**

V letošním roce významných výročí — 40. výročí vyvrcholení národně osvobozené boje československého lidu a osvobození Československa Sovětskou armádou a 30. výročí vzniku Varšavské smlouvy — vzpomínáme i 35. výročí založení našeho nejvyššího teoretického vojenskoodborného časopisu **Vojenská mysl**.

Při této příležitosti se konalo v Praze dne 12. května roku 1985 rozšířené zasedání redakční rady, na kterém jeho účastníci zhodnotili význam třicetipětiletého vydávání časopisu pro rozvoj vojenskoteoretického myšlení velitelského sboru a pomoc velitelům a štábům při plnění úkolů stanovených v hlavních věcných dokumentech.

Zasedání se zúčastnil náčelník generálního štábu ČSLA první zástupce ministra národní obrany ČSSR generálplukovník Ing. Miloslav Blahník, dále generálmajor PhDr. Václav Lokajčák, CSc., generálporučík Andresjan G. A., představitelé politických orgánů, štábů svazů, vojenských akademií, členové redakční rady a dlouholetí dopisovatelé a spolupracovníci redakce.

Se zásadním zhodnocením vystoupil generálplukovník Ing. Miloslav Blahník. Vyjímáme tyto jeho hlavní myšlenky:

Vojenská mysl je významným nástrojem rozvoje vojenskoteoretického myšlení i vojenskovědecké práce mezi příslušníky velitelského sboru ČSLA.

Komunisté tisku vždy přisuzovali důležité místo v systému získávání dělnické třídy a pracujících pro politiku strany.

V revolučním boji proletariátu V. I. Lenin výstižně tisk označil za důležitého kolektivního organizátora, informátora a výchovný prostředek. Když na XVI. sjezdu KSČ hovořil generální tajemník soudruh Gustáv Husák o hlavních úkolech hromadných sdělovacích prostředků, na adresu tisku zdůraznil, že musí přispět co nejvíce k pochopení sjezdové linie, úkolů, které si nyní vytyčujeme a k mobilizaci celé společnosti za jejich splnění.

Pokud jde o pochopení a realizaci vojenské politiky strany, plně tato slova platí i pro náš vojenskoodborný tisk, v němž Vojenská mysl náleží nezastupitelné místo. Specifické poslání a úkoly Československé lidové armády v naší socialistické společnosti kladou i specifické požadavky na prostředky a metody zabezpečování zdrojů informací pro vojenský periodický tisk i na vytváření potřebných předpokladů pro informační, propagandistickou, organizátorskou a výchovnou činnost.

Zvláštní místo zaujímají v tomto směru vojenské odborné časopisy, které podle svého obsahového zaměření přispívají ke zvyšování politické i odborné úrovně velitelského sboru. Významnou úlohu v tomto směru má časopis Vojenská mysl, jako důležitý zdroj, který slouží k rozvíjení vojenského teoretického myšlení velitelů a štábů svazů a svazků vševojskových i všech druhů vojsk.

Za třicet pět let svého trvání prošel časopis jak organizačními, tak i obsahovými změnami.

Obsahový základ vždy tvořil Rozkaz MNO, Směrnice MNO a náčelníka HPS pro stranickopolitickou práci a Plán vojenskovoeděcké práce v ČSLA.

Při hodnocení uveřejněných témat, zejména od roku 1965 do roku 1979, vidíme, že časopis se zaměřuje na rozvíjení teorie v podmínkách používání jaderných zbraní i bez nich s přihlédnutím k prudkému rozvoji vojenské techniky. Je to období širokého rozvinutí teorie jaderné války a jejího vedení. Svě místo nachází v časopise i rubrika Obecná teorie, která obsahuje aktuální vojenskopolitické, vojenskoideologické a vojenskovědní problémy.

V časopise byly uveřejňovány takové problémy jako:

- účelnost a přesnost použití jaderných úderů,
- vedení vysoce manévrové činnosti s rychlým pronikáním úderných uskupení do hloubky nepřátelské sestavy,
- metoda rychlých operačních a taktických propočtů,
- rychlá obnova bojeschopnosti svazků a útvarů zasažených jadernými údery,
- palba v bezjaderném období války, vytvoření převahy na zvolených směrech, vedení operací ve vysokých tempích a přechod k použití jaderných zbraní,
- zdokonalování velení vojskům, mechanizace a automatizace,
- plánování, organizace a zabezpečení bojové činnosti vojsk a jejich řízení při plnění stanovených úkolů ve velmi složité, rychle se měnící situaci,
- zabezpečení nepřetržité součinnosti se štáby a vojsky spojeneckých armád při plnění společných bojových úkolů,
- organizace příkrytí státní hranice a využití všech sil a prostředků ke zmaření agrese vzdušného a pozemního nepřítele s následným přechodem k vedení aktivní bojové činnosti,
- vytváření převahy sil a prostředků nad nepřítelem na směru hlavního úderu vlastních vojsk s využitím smělého, včasného a skrytého manévru,
- problémy účinného boje s protitankovou obranou nepřítele,
- vedení účinného boje s bitevními vrtulníky,
- organizace a zásady použití vlastních prostředků radioelektronického boje i prostředků nepřítele.

V posledních pěti letech — od roku 1980 do dnešní doby — pokračoval časopis Vojenská mysl v rozpracovávání a objasňování nových otázek operačního umění a taktiky a tím napomáhal k jejich hlubšímu pochopení a osvojení velitelským sborem. Důsledně vycházel ze základních úkolů přípravy velitelů, štábů a vojsk v souladu s dokumenty velení armády. Časopis uveřejnil několik monotematických čísel, jejichž potřeba se projevila v souvislosti s významnými celarmádními akcemi. Byla zaměřena k problematice

- charakteristických rysů útočných operací (přípravy, součinnosti, vedení),
- bojové činnosti operační manévrovací skupiny,
- obranné operace z hlediska odolnosti, aktivity a manévrovosti,
- komplexního palebného ničení,
- střetného sražení,
- obrany v horách a zalesněném terénu,
- přesunů na velké vzdálenosti,
- přechodu hlavních sil do útoku a rozvíjení operace v hloubce (jako pomůcka pro přípravu velitelů a štábů na operačně strategické cvičení Stít-84),
- péče o techniku jako předpokladu vysoké bojové pohotovosti a zvyšování úderné síly vojsk,
- objasnění zásad Bojového řádu a jejich prosazení do života vojsk.

Na jejich obsahovém zabezpečení se spolu s GS/OS podílely správy a oddělení všech druhů vojsk a služeb MNO.

Všechna čísla se setkala s nevšedním zájmem čtenářů.

Kromě toho se časopis zaměřil na taková témata, jako jsou:

- velení s využitím prostředků mechanizace a automatizace, i velení vojskům spojeneckého složení,
- ničení prostředků jaderného napadení nepřítele,
- příprava velitelů a štábů,
- boj s řízenými střelami s plochou dráhou letu,
- překonávání zátarasů zřizovaných minováním na dálku,
- nové zásady v organizaci spojení,
- chemické zabezpečení operací,
- tankové a automobilní zabezpečení svazů,
- týlové zabezpečení vojsk v poli.

Je možné jen krátce uvést hlavní problémy. Naopak chci zdůraznit, že Vojenská mysl přinášela články ke všem aktuálním problémům jak vševojskového boje, tak použití druhů vojsk a služeb, které byly v souladu s otázkami vševojskového boje.

Na základě stručného zhodnocení obsahového zaměření časopisu Vojenská mysl mohu konstatovat, že po celou dobu 35letého trvání se mu podařilo splnit své poslání v podstatě ve čtyřech směrech:

- rozvíjel vojenskou teorii na základě marxismu-leninismu,
- objasňoval marxisticko-leninskou teorii o válce, armádě a obraně socialistické vlasti,
- výrazně přispěl k vypracování názorů na organizaci ozbrojených sil a druhů vojsk, na jejich úkoly a použití v soudobém boji i na jejich výcvik,
- napomáhal k získání potřebných vojenských znalostí velitelských a štábních kádřů.

Vojenská mysl správně věnovala velkou pozornost objasňování vojenské politiky strany a úkolům, které vyplývaly pro ČSLA z usnesení sjezdů a jednotlivých zasedání ÚV KSČ.

Vojenskopolitická problematika se zaměřovala na objasňování linie KSČ, na problémy upevňování obranné síly ČSSR a států Varšavské smlouvy, na otázky bezpečnosti a mírové politiky zemí socialistického společenství. Tím Vojenská mysl významným způsobem napomáhala čtenářům orientovat se v ideologických problémech závažných vnitropolitických i zahraničněpolitických událostí, usměrňovala je na hlavní úkoly ideově výchovné práce ve štábech a u vojsk, přispívala k výchově k socialistickému vlastenectví, proletářskému a socialistickému internacionalismu.

Odpovědné místo věnovala rovněž závažným vojenskohistorickým událostem. Zpravidla v pětiletém odstupu se zabývala hodnocením hlavních operací Sovětské armády v letech Velké vlastenecké války, přínosem sovětského vojenského umění pro rozvoj vojenství a jeho závěry pro současnost, hodnocením boje lidu Československa za osvobození z fašistické okupace a poučeními, které vyplývají pro naši armádu. Zvláště je to v současné době významných výročí — 40. výročí vyvrcholení národně osvobozeneckého boje československého lidu a osvobození Československa Sovětskou armádou a 30. výročí vzniku Varšavské smlouvy.

Těžiště svého zaměření věnovala Vojenská mysl problematice vojenského umění. V souladu s rozvojem ČSLA, její modernizací a s růstem stupně vzdělanosti vojenských kádrů věnovala v jednotlivých obdobích pozornost aktuálním a základním problémům charakteru, přípravy a vedení soudobé operace a boje, použití druhů vojsk a všestrannému zabezpečení, velení vojskům, přípravě velitelů a štábů všech druhů vojsk a služeb.

Každoročně objasňovala hlavní úkoly Rozkazu ministra národní obrany a Směrnice ministra národní obrany a náčelníka hlavní politické správy ČSLA pro stranickopolitickou práci v ČSLA ve výcvikovém roce. Podarilo se, že čtenáři včas a v přístupné formě dostávali hodnotné články, které se zabývaly problémy zdokonalování velení vojskům, zabezpečování vysoké bojové pohotovosti, polního výcviku, přípravy štábů a vojsk, upevňování vojenské kázně a organizovanosti života útvarů a jednotek ČSLA.

Důležité místo v časopise má rubrika Ze socialistických armád. Od roku 1972 uveřejňuje Vojenská mysl vhodné články, redakčně zpracované a zkrácené, převážně ze sovětského vojenského odborného tisku. Články vhodným způsobem doplňovaly tematiku, kterou redakce nemohla zabezpečit od našich autorů. Těžiště bylo položeno na nové otázky operačního umění a taktiky, vznikající v souvislosti se zaváděním nových druhů výzbroje a bojové techniky, na problémy vojenské vědy, bojové pohotovosti a práce velitelů a štábů.

V rubrice Informace uveřejňuje Vojenská mysl články, které se týkají aktuálních problémů výstavby a příprav armád NATO, se zvláštním důrazem na armády USA a NSR. Čtenáři tak mají dostatek informací, aby správně pochopili úlohu armád soudobého imperialismu a znali názory na rozpoutání a vedení války na středoevropském válečném, na aktuální problémy použití ozbrojených sil v hlavních druzích boje.

Zvláštní místo zaujímají recenze významné vojenskopolitické a vojenskohistorické literatury, zejména Dějin druhé světové války 1939—1945.

Časopis v uplynulých 35 letech tedy vždy odrážel úkoly a požadavky hlavních dokumentů velení armád. I krizová léta byla charakterizována v publikované tematice vysokou ideovostí, obsahem i aktuálností. Vojenskopolitické a vojenskovědecké články, problémy vojenské teorie, otázky výstavby ozbrojených sil, posilování obranyschopnosti státu byly řešeny na zásadách marxismu-leninismu, na zásadách vojenské politiky strany.

Jeho působení a vliv vyniká jednak tím, že se podle schváleného rozdělovníku dostává skutečně těm, kteří jej pro svou práci a zvyšování politické a odborné úrovně potřebují, jednak tím, že časopis má dlouhodobé využití stejně tak jako vojenskovědecké práce.

V čem můžeme spatřovat důvody úspěchů při dosahování dobré úrovně publikační činnosti časopisu Vojenská mysl?

1. V práci redakční rady, která zasedala pravidelně ke každému publikovanému číslu. Jednání se vyznačovala aktivitou a snahou co nejvíce přispět ke kvalitnímu posouzení probíraných materiálů.

Kladně můžeme hodnotit včasné a odpovědné posuzování článků jednotlivými členy redakční rady, což umožňovalo redakci články včas zpracovat a předat tiskárně. Většina členů rady i přes značné zaneprázdnění i mimo zasedání vycházela redakci vstříc jak při zajišťování náplně tematického plánu, tak i při recenzi aktuálních materiálů.

2. Zásahu má široký dopisovatelský aktiv, který si redakce vždy zajišťovala a neustále doplňuje.

Kvalitě časopisu napomáhá i to, že jednotliví redaktori věnovali vždy značnou pozornost velmi dobrému výběru vhodných autorů, projednávali obsahovou náplň jednotlivých článků a dbali na solidní přípravu do tisku. Zejména se snažili získat články, které by odpovídaly zaměření tematického plánu, což se převážně dařilo.

3. V redakci pracovali a v současné době pracují zkušení a obětaví soudruzi. Podánilo se jim plnit všechny úkoly podle plánu, zodpovědně a s časovým předstihem.

Zvláště je to nutné zdůraznit v současné době, kdy chod redakce i přes kádrové nedoplnění byl pravidelný a její příslušníci zabezpečovali splnění všech redakčních prací.

Redakce pokračuje v zapojení se do socialistické soutěže v rámci vydavatelství Naše vojsko. Po několikerém udělení titulu Vzorový kolektiv získala titul Brigáda socialistické práce, který v srpnu loňského roku obhájila. Po splnění všech ukazatelů jak kolektivního, tak i osobních závazků v loňském roce i na základě nově uzavřeného závazku požádá kolektiv redakce o udělení titulu BSP s právem nosit stříbrný odznak.

4. Na dobré úrovni byla i spolupráce redakce s vydavatelstvím Naše vojsko. Náčelník — podnikový ředitel, jeho náměstkyně i jednotlivé útvary plně zabezpečovali chod a práci redakce a zajišťovali včasné plnění úkolů.

5. S velkým užitekem probíhá spolupráce s bratrským časopisem — sovětskou „Vojennoj myslí.“ Od roku 1966 se uskutečnily 4 vzájemné konzultace. Osobní styky napomohly zkvalitnit práci v redakci, upřesnění složení a určování členů redakční rady. Redakce získala dobré zkušenosti z práce s autory, forem spolupráce s nimi a z celého redakčního kolektivu. Navíc upřesnila způsoby a formy vzájemného přebírání článků.

Na závěr chci říci několik slov, jak dále plnit úkoly a na co zaměřit pozornost v časopise Vojenská mysl.

Vojenská mysl jako jediný vševojskový teoretický časopis v naší armádě má nezastupitelné místo při působení na široký okruh čtenářů velitelského sboru z jasných třídních socialistických pozic, z ideových pozic marxismu-leninismu a socialistického internacionalismu.

Proto je nutné si uvědomit, že jeho úroveň musí odpovídat dané výstavbě naší armády, stále rostoucí úrovni vzdělání, teoretické i praktické připravenosti jejího velitelského sboru. V souvislosti s tím je nutné položit těžiště publikační činnosti na objasňování těch nejdůležitějších úkolů výcvikových dokumentů velení armády, s předstihem a pohotově reagovat na všechny problémy přípravy velitelů, štábů a vojsk, které při-

naši vědeckotechnický rozvoj a jeho projevy ve vojenství, jež souvisí s úkoly neustálého zvyšování bojové pohotovosti naší armády k odrazení možné imperialistické agrese společně s ostatními armádami států Varšavské smlouvy.

Časopis, jako součást vojenských hromadných sdělovacích prostředků, je i důležitým ideologickým nástrojem, významným prostředkem socialistické výchovy a mobilizace příslušníků velitelského sboru k plnění náročných úkolů v bojové a politické přípravě vojsk. Je to zvláště důležité v současné době, kdy dochází k dalšímu zostření ideologického boje v mezinárodním měřítku. To vyžaduje vysokou ideovost a odbornost ve všech oblastech vojenství — ve vojenskopolitické problematice, ve vojenskoteoretických otázkách, v problémech výcviku a výchovy vojsk, v otázkách vojenské vědy a vojenské historie. Všechny publikované materiály musí proto interpretovat fakta v hlubokých a pravdivých souvislostech z našich třídních marxisticko-leninských hledisek.

Předpokladem zvyšování účinnosti časopisu je i prohlubování správného přístupu ke čtenáři. Specifickému okruhu čtenářů časopisu Vojenská mysl musí odpovídat i specifické formy zdrojů informací, které by zvýšily jeho přitažlivost. S tím souvisí i nezbytnost vystříhat se v jednotlivých článcích určitých projevů oficiálnosti, direktivnosti a formálnosti.

V příštích letech bude nutné, aby časopis Vojenská mysl věnoval pozornost nejdůležitějším vojenskopolitickým otázkám, problémům dalšího zvyšování úrovně a účinnosti politickovýchovné a ideologické práce a jejímú sepětí s praktickými úkoly operační, bojové a politické přípravy, aktuálním otázkám vojenské teorie a vojenské vědy, významným vývočím vojenskopolitickými a vojenskohistorickými významu.

Nebát se uveřejňovat články, které by svým obsahem nebyly v souladu s oficiálními názory na danou problematiku. Dát místo článkům diskusní povahy — ať se autoři vyjadřují k jednotlivým, zvláště novým otázkám operačního umění a taktiky. Není nutné se obávat, že uveřejněním názorů jednotlivých autorů způsobíme nejasnost v myšlení důstojníků. Vždyt tento časopis je teoretickým časopisem, který má přispívat k rozvoji vojenskoteoretického myšlení a vojenskovědecké práce.

Významné místo v tomto směru bude mít příprava a konání XVII. sjezdu KSČ a rozpracování jeho závěrů pro práci v armádě.

Členům redakční rady doporučuji více prosazovat hodnotné materiály odborného zaměření složek, které zastupují. Dbát na to, aby se dostalo k vojskům všechno, co chce daná složka prosadit do práce velitelů a štábů. I takovým způsobem může růst kvalita a účinnost časopisu.

Ze strany velitelů všech stupňů bude třeba daleko více učinit pro zvýšení dopisovatelské činnosti a pro popularitu časopisu — doporučovat jej jako studijní materiál pro velitelskou přípravu.

Redakce i v nepříznivé situaci musí vynaložit maximální úsilí, aby časopis dále zvyšoval svou úroveň, vycházel pravidelně podle plánu v souladu s harmonogramem výroby a po obsahové stránce na vysoké odborné úrovni.

Na závěr dovolu, abych Vám všem, kteří jste se na tvorbě časopisu podíleli, poděkoval za dosavadní práci a popřál hodně úspěchů v další tvůrčí práci a při plnění stanovených úkolů.

Pětatřicetileté vycházení časopisu Vojenská mysl a jeho účinnost zhodnotil i generál-major PhDr. Václav Lokajíček, CSc., který z pověření náčelníka HPS předal redakci čestné uznání.

S pozdravným projevem vystoupil představitel Hlavního velení spojených ozbrojených sil u náčelníka generálního štábu ČSLA generálporučik Andresjan Grač Amajakovič.

Poté náčelník generálního štábu ČSLA první zástupce ministra národní obrany ČSSR generálplukovník Ing. Miloslav Blahník udělil:

1. Čestné uznání redakci časopisu Vojenská mysl za úspěšnou práci při zkvalitňování odborné úrovně časopisu, pomoc při prosazování vojenské politiky strany, rozvíjení otázek vojenské vědy, vojenskoteoretického myšlení velitelského sboru a zevšeobecnování zkušeností z operační a bojové přípravy.

2. Pochvalné listy za dlouholetou aktivní práci při přípravě, tvorbě a vydávání časopisu Vojenská mysl.

3. Čestná uznání za aktivní a tvůrčí práci v redakční radě.

4. Čestná uznání za dlouholetou a aktivní dopisovatelskou činnost.

V diskusi vyjádřili účastníci zasedání své názory na obsahové zaměření časopisu a jeho podíl při objasňování aktuálních problémů vojenství, nejdůležitějších opatření celarmádního významu.

Zaměřili se přitom na práci redakční rady, na její aktivitu a snahu co nejvíce přispět ke kvalitnímu posouzení všech probíraných článků, na práci příslušníků redakce a jejich spolupráci s jednotlivými členy redakční rady a s dopisovateli.

Ocenili význam a poslání časopisu při dalším zvyšování úrovně vzdělání, teoretické a praktické připravenosti velitelského sboru, při objasňování nejdůležitějších úkolů výcvikového roku.

Významně zhodnotili, že časopis s předstihem a pohotově reagoval na všechny problémy přípravy velitelů, štábů a vojsk, dával fundované odpovědi na aktuální otázky, které přináší vědeckotechnický rozvoj a jeho projevy ve vojenství a souvisí s úkoly neustálého zvyšování bojové pohotovosti naší armády k odražení možné imperialistické agrese společně s ostatními armádami států Varšavské smlouvy.

Závěr zasedání vyzněl v jednoznačném požadavku vynaložit maximální úsilí ke zvyšování úrovně časopisu jak z hlediska vysokého vojenskoodborného zaměření, tak i jeho grafického ztvárnění.